EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 23. 5. 2022
COM(2022) 606 final

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY,

ktoré sa týka národného programu reforiem Nemecka na rok 2022 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Nemecka na rok 2022

{SWD(2022) 606 final} - {SWD(2022) 640 final}

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY,

ktoré sa týka národného programu reforiem Nemecka na rok 2022 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Nemecka na rok 2022

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii[1], a najmä na jeho článok 5 ods. 2,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh[2], a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

(1) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241[3], ktorým sa zriadil Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, nadobudlo účinnosť 19. februára 2021. Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti poskytuje finančnú podporu na vykonávanie reforiem a investícií, pričom so sebou prináša fiškálny impulz financovaný Úniou. Prispieva k hospodárskej obnove a vykonávaniu udržateľných reforiem a investícií podporujúcich rast, najmä na podporu zelenej a digitálnej transformácie, a zároveň posilňuje odolnosť hospodárstiev členských štátov a ich potenciálny rast. Okrem toho prispieva aj k posilneniu udržateľných verejných financií a k podpore rastu a tvorby pracovných miest v strednodobom a dlhodobom horizonte. Maximálny finančný príspevok za členský štát v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti [bol] aktualizovaný [XX.] júna 2022 v súlade s článkom 11 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241.

---

1 Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

2 Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.

3 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17).

(2) Komisia 24. novembra 2021 prijala ročný prieskum udržateľného rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2022. Náležite zohľadnila spoločný záväzok k ďalšiemu vykonávaniu Európskeho piliera sociálnych práv vyhláseného Európskym parlamentom, Radou a Komisiou 17. novembra 2017, opätovne potvrdený na sociálnom samite v Porte v máji 2021. Európska rada 25. marca 2022 schválila priority ročného prieskumu udržateľného rastu na rok 2022. Komisia 24. novembra 2021 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 aj správu o mechanizme varovania, v ktorej určila Nemecko za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorým bude potrebné hĺbkové preskúmanie[4]. V ten istý deň Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady o hospodárskej politike eurozóny, ktoré Rada prijala 5. apríla 2022, ako aj návrh spoločnej správy o zamestnanosti na rok 2022, v ktorej sa analyzuje vykonávanie usmernení pre politiky zamestnanosti a zásad Európskeho piliera sociálnych práv, prijatý Radou 14. marca 2022.

(3) Invázia Ruska na Ukrajinu, ktorá nasledovala po globálnej pandémii, výrazne zmenila geopolitický a hospodársky kontext. Vplyv tejto invázie na hospodárstva členských štátov sa prejavil napríklad vyššími cenami energií a potravín a horšími vyhliadkami rastu. Vyššie ceny energií majú negatívny dosah predovšetkým na najzraniteľnejšie domácnosti, ktoré žijú v energetickej chudobe alebo sú ňou ohrozené. Okrem toho EÚ zažíva bezprecedentný prílev ľudí, ktorí utekajú z Ukrajiny. V tejto súvislosti bola 4. marca 2022 prvýkrát aktivovaná smernica o dočasnej ochrane[5], ktorou sa vysídleným osobám z Ukrajiny udeľuje právo na oprávnený pobyt v EÚ, ako aj prístup k vzdelávaniu a odbornej príprave, trhu práce, zdravotnej starostlivosti, bývaniu a sociálnemu zabezpečeniu.

(4) Vzhľadom na rýchlo sa meniacu hospodársku a geopolitickú situáciu bude európsky semester v roku 2022 pokračovať v rozsiahlej koordinácii hospodárskych politík a politík zamestnanosti a zároveň sa bude vyvíjať v súlade s požiadavkami na vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ako sa uvádza v ročnom prieskume udržateľného rastu na rok 2022. Na plnenie priorít jednotlivých politík v rámci európskeho semestra je nevyhnutné, aby sa vykonávali prijaté plány obnovy a odolnosti, keďže tieto plány riešia všetky príslušné odporúčania pre jednotlivé krajiny vydané v cykloch semestra 2019 a 2020 alebo ich významnú podskupinu. Odporúčania pre jednotlivé krajiny na roky 2019 a 2020 sú naďalej rovnako relevantné aj pre plány obnovy a odolnosti, ktoré boli revidované, aktualizované alebo zmenené v súlade s článkami 14, 18 a 21 nariadenia (EÚ) 2021/241, a to popri všetkých odporúčaniach pre jednotlivé krajiny vydaných do dátumu predloženia zmeneného plánu.

(5) Všeobecná úniková doložka je aktívna od marca 2020[6]. Komisia vo svojom oznámení z 3. marca 2021[7] vyjadrila názor, že rozhodnutie o deaktivácii alebo pokračovaní

---

4 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25).

5 Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/382 zo 4. marca 2022, ktorým sa konštatuje skutočnosť, že došlo k hromadnému prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny v zmysle článku 5 smernice 2001/55/ES, a zavádza sa dočasná ochrana (Ú. v. EÚ L 71, 4.3.2022, s. 1).

6 Oznámenie Komisie Rade o aktivácii všeobecnej únikovej doložky Paktu stability a rastu, Brusel, 20. 3. 2020, COM(2020) 123 final.

7 Oznámenie Komisie Rade – Rok od vypuknutia pandémie COVID-19: reakcia fiškálnej politiky, Brusel, 3. 3. 2021, COM(2021) 105 final.

v uplatňovaní všeobecnej únikovej doložky by sa malo prijať po celkovom posúdení stavu hospodárstva, pričom kľúčovým kvantitatívnym kritériom by mala byť úroveň hospodárskej činnosti v EÚ alebo eurozóne v porovnaní s predkrízovými úrovňami (z konca roku 2019). Zvýšená neistota a výrazné riziká horšieho než očakávaného vývoja v súvislosti s hospodárskym výhľadom v kontexte vojny v Európe, bezprecedentných zvýšení cien energie a pokračujúcich narušení dodávateľských reťazcov si vyžadujú predĺženie všeobecnej únikovej doložky Paktu stability a rastu aj na rok 2023.

(6) V súlade s prístupom uvedeným v stanovisku Rady z 18. júna 2021 k programu stability na rok 2021 sa zámery fiškálnej politiky v súčasnosti najlepšie merajú ako zmena primárnych výdavkov (bez diskrečných príjmových opatrení), s vylúčením dočasných núdzových opatrení súvisiacich s krízou COVID-19, ale so započítaním výdavkov financovaných z nenávratnej podpory (grantov) Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ, vo vzťahu k strednodobému potenciálnemu rastu[8]. Nad rámec celkových zámerov fiškálnej politiky a s cieľom posúdiť, či je vnútroštátna fiškálna politika obozretná a či jej zloženie prispieva k udržateľnej obnove v súlade so zelenou a digitálnou transformáciou, sa pozornosť venuje aj vývoju primárnych bežných výdavkov (bez diskrečných príjmových opatrení a bez dočasných núdzových opatrení súvisiacich s krízou COVID-19) a investícií financovaných z vnútroštátnych zdrojov[9].

(7) Komisia 2. marca 2022 prijala oznámenie, ktoré obsahovalo všeobecné usmernenia v oblasti fiškálnej politiky na rok 2023 a ktorého cieľom bolo podporiť prípravu programov stability a konvergenčných programov členských štátov, a tým posilniť koordináciu politík[10]. Komisia konštatovala, že na základe makroekonomického výhľadu prognózy zo zimy 2022 bude v roku 2023 zrejme vhodné prejsť z podporných súhrnných zámerov fiškálnej politiky z rokov 2020 – 2022 na všeobecne neutrálne súhrnné zámery fiškálnej politiky, pričom treba pohotovo reagovať na vyvíjajúcu sa hospodársku situáciu. Komisia oznámila, že fiškálne odporúčania pre jednotlivé členské štáty na rok 2023 by mali byť aj naďalej diferencované, pričom by sa v nich mali zohľadňovať možné cezhraničné účinky presahovania. Komisia vyzvala členské štáty, aby usmernenia zohľadnili vo svojich programoch stability a konvergenčných programoch. Komisia sa zaviazala, že bude pozorne monitorovať hospodársky vývoj a podľa potreby upraví svoje politické usmernenia, a to najneskôr v rámci jarného balíka semestra koncom mája 2022.

(8) Pokiaľ ide o fiškálne usmernenia poskytnuté 2. marca 2022, vo fiškálnych odporúčaniach na rok 2023 je zohľadnený zhoršený hospodársky výhľad, zvýšená neistota a ďalšie riziká horšieho než očakávaného vývoja, ako aj vyššia inflácia v porovnaní so zimnou prognózou. Na základe uvedených skutočností je v rámci fiškálnej reakcie nutné zvýšiť verejné investície do zelenej a digitálnej transformácie a energetickej bezpečnosti, ako aj prostredníctvom cielených a dočasných opatrení

---

8 Odhady týkajúce sa zámerov fiškálnej politiky a ich zložiek uvedené v tomto odporúčaní sú odhady Komisie založené na predpokladoch, z ktorých vychádza prognóza Komisie z jari 2022. Komisiou odhadovaný strednodobý potenciálny rast nepočíta s pozitívnym vplyvom reforiem, ktoré sú súčasťou plánu obnovy a odolnosti a ktoré môžu posilniť potenciálny rast.

9 Nie sú financované z grantov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ.

10 Oznámenie Komisie Rade: Usmernenia v oblasti fiškálnej politiky na rok 2023, Brusel, 2. 3. 2022, COM(2022) 85 final.

zachovať kúpnu silu najzraniteľnejších domácností s cieľom zmierniť vplyv zvýšenia cien energie a pomôcť obmedziť inflačné tlaky vyplývajúce z druhotných účinkov; fiškálna politika musí byť aj naďalej pružná, aby sa mohla prispôsobiť rýchlo sa meniacim okolnostiam, a musí byť diferencovaná v jednotlivých krajinách v závislosti od ich fiškálnej a hospodárskej situácie, a to aj z hľadiska vystavenia danej krajiny kríze a prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny.

(9) V súlade s článkom 18 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/241 Nemecko predložilo Komisii 28. apríla 2021 svoj národný plán obnovy a odolnosti. Komisia podľa článku 19 nariadenia (EÚ) 2021/241 posúdila relevantnosť, efektívnosť, účinnosť a koherentnosť plánu obnovy a odolnosti, a to v súlade s usmerneniami pre posudzovanie uvedenými v prílohe V k uvedenému nariadeniu. Rada 13. júla 2021 prijala rozhodnutie o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Nemecka[11]. Uvoľnenie splátok je podmienené rozhodnutím Komisie prijatým v súlade s článkom 24 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2021/241, že Nemecko uspokojivo splnilo príslušné míľniky a ciele stanovené vo vykonávacom rozhodnutí Rady. Keď sa hovorí o uspokojivom splnení, predpokladá sa, že v súvislosti s predchádzajúcimi míľnikmi a cieľmi, ktoré už boli dosiahnuté, nedošlo k zvratu.

(10) Nemecko predložilo 2. mája 2022 svoj národný program reforiem na rok 2022 a 27. apríla 2022 svoj program stability na rok 2022 v súlade s lehotou stanovenou v článku 4 nariadenia (ES) č. 1466/97. Obidva programy sa s cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi posudzovali spoločne. V súlade s článkom 27 nariadenia (EÚ) 2021/241 sa v národnom programe reforiem na rok 2022 zohľadňujú aj polročné správy Nemecka o pokroku dosiahnutom pri plnení jeho plánu obnovy a odolnosti.

(11) Komisia 23. mája 2022 uverejnila správu o Nemecku na rok 2022[12]. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Nemecko dosiahlo pri plnení príslušných odporúčaní pre danú krajinu prijatých Radou v rokoch 2019, 2020 a 2021, a na základe hodnotiacej tabuľky obnovy a odolnosti sa zhodnotilo vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Nemeckom. Na základe tejto analýzy sa v správe o krajine identifikovali nedostatky v súvislosti s výzvami, ktoré plán obnovy a odolnosti nerieši alebo ich rieši len čiastočne, ako aj v súvislosti s novými a vznikajúcimi výzvami vrátane výziev vyplývajúcich z invázie Ruska na Ukrajinu. Okrem toho sa v nej posudzoval pokrok Nemecka pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a pri dosahovaní hlavných cieľov EÚ v oblasti zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby, ako aj pokrok pri dosahovaní cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja.

(12) Komisia vykonala v súvislosti s Nemeckom hĺbkové preskúmanie podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 a jeho výsledky uverejnila 23. mája 2022[13]. Komisia dospela k záveru, že v Nemecku existujú makroekonomické nerovnováhy. Zraniteľné miesta sa týkajú najmä pretrvávajúceho veľkého prebytku bežného účtu, ktorý odzrkadľuje utlmené investície v porovnaní s úsporami a má cezhraničný význam.

(13) Nemecko predložilo 27. apríla 2022 nový návrh rozpočtového plánu na rok 2022. Komisia poskytla v súlade s článkom 7 nariadenia (EÚ) č. 473/2013 stanovisko k uvedenému plánu.

---

[11] Vykonávacie rozhodnutie Rady z 13. júla 2021 o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Nemecka (ST 10158/2021; ST 10158/2021 ADD).

[12] COM(2022) 607 final, 23. 5. 2022.

[13] COM(2022) 600 final a SWD(2022) 629 final, 23. 5. 2022.

(14) Komisia 23. mája 2022 vydala správu podľa článku 126 ods. 3 ZFEÚ. V tejto správe sa rozoberala rozpočtová situácia Nemecka, keďže jeho deficit verejných financií v roku 2021 presiahol referenčnú hodnotu 3 % HDP stanovenú v zmluve. V správe sa konštatovalo, že kritérium deficitu nebolo dodržané. V súlade s oznámením z 2. marca 2022 Komisia na jar 2022 nenavrhla začatie nových postupov pri nadmernom deficite, pričom na jeseň 2022 opätovne posúdi, či je návrh na začatie postupov pri nadmernom deficite relevantný.

(15) Rada 20. júla 2020 odporučila Nemecku, aby v súlade so všeobecnou únikovou doložkou prijalo v rokoch 2020 a 2021 všetky potrebné opatrenia na účinné riešenie pandémie, posilnenie hospodárstva a podporu následnej obnovy. Zároveň mu odporučila, aby – ak to hospodárske podmienky umožnia – uskutočňovalo fiškálne politiky zamerané na dosiahnutie obozretných strednodobých fiškálnych pozícií a zabezpečenie udržateľnosti dlhovej služby pri súčasnom zvyšovaní investícií. Podľa údajov overených Eurostatom sa deficit verejných financií Nemecka znížil zo 4,3 % HDP v roku 2020 na 3,7 % HDP v roku 2021. V rámci reakcie fiškálnej politiky Nemecko v roku 2021 podporovalo obnovu hospodárstva, pričom objem dočasných núdzových podporných opatrení sa zvýšil z 2,7 % HDP v roku 2020 na 4,2 % HDP v roku 2021. Opatrenia, ktoré Nemecko prijalo v roku 2021, sú v súlade s odporúčaním Rady z 20. júla 2020. Diskrečné rozpočtové opatrenia, ktoré vláda prijala v rokoch 2020 a 2021, boli väčšinou dočasné alebo vyvážené kompenzačnými opatreniami. Zároveň však niektoré diskrečné opatrenia, ktoré vláda prijala v období 2020 – 2021, neboli dočasné ani vyvážené kompenzačnými opatreniami, pričom išlo najmä o zvýšenie rodinných prídavkov, ako sú prídavky na deti a daňové úľavy na deti, ako aj väčšie možnosti odpisovania. Podľa údajov overených Eurostatom bol verejný dlh v roku 2021 na úrovni 69,3 % HDP.

(16) Makroekonomický scenár, z ktorého vychádzajú rozpočtové prognózy v programe stability na rok 2022, je na rok 2022 optimistický a na nasledujúce obdobie realistický. Vláda predpokladá, že reálny HDP sa v roku 2022 zvýši o 3,6 % a v roku 2023 o 2,3 %. Na porovnanie, v prognóze Komisie z jari 2022 sa v roku 2022 predpokladá nižší rast reálneho HDP na úrovni 1,6 % a v roku 2023 podobný rast na úrovni 2,4 %. Tento rozdiel je spôsobený najmä rôznymi dátumami uzávierky prognóz, čo bolo v prípade programu stability pred začiatkom vojenskej agresie Ruska voči Ukrajine, keď bol ešte výhľad rastu na rok 2022 optimistickejší. Vláda vo svojom programe stability na rok 2022 očakáva, že celkový deficit zostane v roku 2022 na úrovni 3,75 % HDP a v roku 2023 klesne na 2 % HDP. Podobná úroveň v roku 2022 je spôsobená najmä pokračujúcimi núdzovými opatreniami, ktoré boli prijaté v dôsledku pandémie, zvýšenými výdavkami na obranu a opatreniami proti zvýšeným cenám energie v reakcii na vojnu na Ukrajine spolu s ďalšími výdavkami a investíciami do zelenej transformácie. Podľa programu sa očakáva, že pomer dlhu verejnej správy k HDP klesne v roku 2022 na 66,75 % a v roku 2023 na 65,75 %. Na základe opatrení v príslušných oblastiach politiky, ktoré boli známe k dátumu uzávierky prognózy, sa v prognóze Komisie z jari 2022 predpokladá deficit verejných financií na úrovni 2,5 % HDP v roku 2022 a 1,0 % HDP v roku 2023. Tieto údaje sú nižšie ako v prípade deficitu predpokladaného na roky 2022 a 2023 v programe stability na rok 2022, čo je spôsobené najmä mierne nižšími prognózami daňových príjmov na základe opatrných výpočtov z novembra 2021, ako aj optimistickejšími očakávaniami v programe, pokiaľ ide o zavádzanie dotácií a uskutočňovanie verejných investícií. V prognóze Komisie z jari 2022 sa počíta s podobným pomerom dlhu verejnej správy k HDP v roku 2022 na úrovni 66,4 % a s nižším pomerom dlhu verejnej správy k HDP v roku 2023 na úrovni 64,5 %. Rozdiel je spôsobený podobným rozdielom v prognóze deficitu.

Na základe prognózy Komisie z jari 2022 sa strednodobý (desaťročný priemerný) rast potenciálneho HDP odhaduje na 1,1 %. Tento odhad však nepočíta s vplyvom reforiem, ktoré sú súčasťou plánu obnovy a odolnosti a môžu posilniť potenciálny rast Nemecka.

(17) Vláda v roku 2022 postupne zrušila väčšinu opatrení prijatých v reakcii na krízu COVID-19, takže sa predpokladá, že objem dočasných núdzových podporných opatrení klesne zo 4,2 % HDP v roku 2021 na 1,2 % HDP v roku 2022. Deficit verejných financií je ovplyvnený opatreniami prijatými na zmiernenie hospodárskeho a sociálneho vplyvu zvýšenia cien energie, ktoré sa v prognóze Komisie z jari 2022 odhadujú na 0,7 % HDP v roku 2022, pričom sa očakáva, že v roku 2023 sa postupne zrušia[14]. Tieto opatrenia zahŕňajú najmä cielenú dotáciu na náklady na vykurovanie; kroky smerom k zrušeniu príplatku za energiu z obnoviteľných zdrojov (*EEG-Umlage*); ďalšie zvýšenie príspevku na dochádzanie do zamestnania (*Pendlerpauschale*); zníženie energetickej dane z palív na tri mesiace; jednorazový paušálny príspevok na cenu energie (*Energiepreispauschale*) a príplatok za každé dieťa; jednorazový paušálny príspevok pre príjemcov sociálnej pomoci, ako aj mesačný lístok na miestnu verejnú dopravu za zníženú cenu na tri mesiace. Tieto opatrenia boli oznámené ako dočasné. Ak však ceny energie zostanú zvýšené aj v roku 2023, niektoré z nich by sa mohli uplatňovať aj naďalej. Niektoré z týchto opatrení nie sú cielené, najmä zvýšenie príspevku na dochádzanie do zamestnania a zníženie energetickej dane z palív. Deficit verejných financií je ovplyvnený aj nákladmi na poskytnutie dočasnej ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny, pričom v prognóze Komisie z jari 2022 sa predpokladá, že v roku 2022 budú na úrovni 0,1 % HDP a v roku 2023 na úrovni 0,2 % HDP[15], ako aj zvýšením nákladov na výdavky na obranu o 0,4 % HDP v roku 2022 a o 0,5 % HDP v roku 2023.

(18) Rada 18. júna 2021 odporučila, aby Nemecko[16] v roku 2022 zachovalo podporné zámery fiškálnej politiky vrátane impulzu poskytnutého Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti a aby zároveň zachovalo investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Zároveň mu odporučila, aby – ak to hospodárske podmienky umožnia – uskutočňovalo fiškálnu politiku zameranú na dosiahnutie obozretných strednodobých fiškálnych pozícií a zabezpečenie fiškálnej udržateľnosti v strednodobom horizonte a aby súčasne zvyšovalo investície s cieľom posilniť rastový potenciál.

(19) Na základe prognózy Komisie z jari 2022, ako aj informácií uvedených v programe stability Nemecka na rok 2022 sa predpokladá, že zámery fiškálnej politiky budú v roku 2022 podporné a dosiahnu úroveň –1,6 % HDP, čo je v súlade s odporúčaním Rady[17]. Nemecko plánuje pokračovať v podpore obnovy tým, že bude využívať

---

[14] Tieto údaje predstavujú úroveň ročných rozpočtových nákladov na uvedené opatrenia prijaté od jesene 2021, a to vrátane bežných príjmov a výdavkov, ako aj prípadných opatrení v oblasti kapitálových výdavkov.

[15] Predpokladá sa, že do konca roka 2022 sa celkový počet vysídlených osôb z Ukrajiny prichádzajúcich do EÚ postupne zvýši na 6 miliónov, pričom ich geografické rozloženie je odhadnuté na základe veľkosti existujúcej diaspóry, relatívneho počtu obyvateľov prijímajúceho členského štátu a skutočného rozmiestnenia vysídlených osôb z Ukrajiny v rámci EÚ v marci 2022. Pokiaľ ide o rozpočtové náklady na osobu, odhady vychádzajú z mikrosimulačného modelu Spoločného výskumného centra Komisie s názvom Euromod, pričom sa zohľadňujú tak peňažné transfery, na ktoré ľudia môžu mať nárok, ako aj vecné dávky, ako je vzdelávanie a zdravotná starostlivosť.

[16] Odporúčanie Rady z 18. júna 2021, ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Nemecka na rok 2021 (Ú. v. EÚ C 304, 29.7.2021, s. 18).

[17] Záporné znamienko ukazovateľa znamená, že rast primárnych výdavkov je vyšší než strednodobý hospodársky rast, čo poukazuje na expanzívnu fiškálnu politiku; kladné znamienko ukazovateľa naopak

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti na financovanie ďalších investícií v súlade s odporúčaním Rady. Kladný príspevok výdavkov financovaných z grantov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ k hospodárskej činnosti má byť v porovnaní s rokom 2021 naďalej stabilný. Predpokladá sa, že investície financované z vnútroštátnych zdrojov budú v roku 2022 predstavovať expanzívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky na úrovni 0,2 percentuálneho bodu[18]. Nemecko preto plánuje v súlade s odporúčaním Rady zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Zároveň sa predpokladá, že rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez nových príjmových opatrení) bude v roku 2022 predstavovať expanzívny príspevok k celkovým zámerom fiškálnej politiky na úrovni 1,5 percentuálneho bodu. Tento významný expanzívny príspevok zahŕňa dodatočný vplyv opatrení na riešenie hospodárskeho a sociálneho dosahu zvýšenia cien energie (0,7 % HDP), ako aj náklady na poskytnutie dočasnej ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny (0,1 % HDP), pričom sa predpokladá, že k rastu čistých bežných výdavkov prispejú aj ďalšie výdavky na zelenú transformáciu (0,2 % HDP).

(20) V prognóze Komisie z jari 2022 sa uvádza, že zámery fiškálnej politiky budú v roku 2023 za predpokladu nezmenenej politiky predstavovať 0,6 % HDP[19]. Predpokladá sa, že Nemecko bude v roku 2023 naďalej využívať granty Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na financovanie ďalších investícií na podporu obnovy. Kladný príspevok výdavkov financovaných z grantov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ k hospodárskej činnosti sa má v porovnaní s rokom 2022 znížiť o 0,1 percentuálneho bodu HDP. Predpokladá sa, že investície financované z vnútroštátnych zdrojov budú v roku 2023 predstavovať expanzívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky na úrovni 0,1 percentuálneho bodu[20]. Zároveň sa predpokladá, že rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez nových príjmových opatrení) bude v roku 2023 predstavovať reštriktívny príspevok k celkovým zámerom fiškálnej politiky na úrovni 0,7 percentuálneho bodu. Zahŕňa to vplyv postupného rušenia opatrení na riešenie zvýšených cien energie (0,7 % HDP) a ďalšie náklady na poskytnutie dočasnej ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny (0,05 % HDP) v porovnaní s rokom 2022.

(21) V programe stability na rok 2022 sa očakáva, že deficit verejných financií postupne klesne na úroveň 1,75 % HDP v roku 2024, pričom do roku 2025 má klesnúť na 1 % HDP. V týchto prognózach sa predpokladá, že príjmy verejnej správy vyjadrené ako percentuálny podiel HDP sa zvýšia, zatiaľ čo výdavky verejnej správy vyjadrené ako percentuálny podiel HDP majú zostať relatívne stabilné. Podľa programu sa očakáva, že pomer dlhu verejnej správy k HDP sa bude do roku 2025 znižovať, a to konkrétne

---

znamená, že rast primárnych výdavkov je nižší než strednodobý hospodársky rast, čo poukazuje na reštriktívnu fiškálnu politiku.

[18] Predpokladá sa, že ostatné kapitálové výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov budú predstavovať reštriktívny príspevok vo výške 0,1 percentuálneho bodu HDP.

[19] Záporné znamienko ukazovateľa znamená, že rast primárnych výdavkov je vyšší než strednodobý hospodársky rast, čo poukazuje na expanzívnu fiškálnu politiku; kladné znamienko ukazovateľa naopak znamená, že rast primárnych výdavkov je nižší než strednodobý hospodársky rast, čo poukazuje na reštriktívnu fiškálnu politiku.

[20] Ostatné kapitálové výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov majú predstavovať neutrálny príspevok.

na 65,75 % v roku 2024 a na 65 % v roku 2025. Na základe analýzy Komisie sa zdá, že riziká v oblasti udržateľnosti dlhovej služby sú v strednodobom horizonte nízke.

(22) Starnutie obyvateľstva a prehrievanie trhu práce budú mať na Nemecko v nasledujúcich rokoch výrazný vplyv. Zákonný vek odchodu do dôchodku dosiahne v roku 2031 úroveň 67 rokov, ale na zabezpečenie dlhodobej udržateľnosti dôchodkového systému sú potrebné ďalšie úpravy. Silnejšie pracovné stimuly by boli potrebné aj vzhľadom na prehrievanie trhu práce. Záväzok vlády zachovať strop sadzby príspevku na dôchodkové zabezpečenie a minimálnu sadzbu náhrady príjmu (*Doppelte Haltelinie*) znamená, že budú potrebné značné fiškálne transfery, čím sa ešte viac zvýši zaťaženie mladších generácií. Štátom dotované súkromné dôchodky (*Riester Rente*) nezohrávajú v dôchodkovom mixe významnú úlohu. Výnosy sú nízke a administratívne náklady vysoké. Najmä osoby s nízkymi príjmami nemôžu dosiahnuť dostatočné dôchodkové úspory.

(23) Daňový systém sa do veľkej miery spolieha na príjmy zo zdaňovania práce, zatiaľ čo využívanie základov dane, ktoré sú pre inkluzívny rast menej škodlivé, je naďalej nedostatočné. Daňovo-odvodové zaťaženie práce v Nemecku patrí k najvyšším v EÚ. To má za následok nižšie čisté mzdy a vytvorenie demotivačných faktorov, ktoré odrádzajú od zvyšovania počtu odpracovaných hodín pre určité skupiny, ako sú osoby s nízkym a stredným príjmom a druhé zárobkovo činné osoby v domácnosti. Zároveň to bráni lepšiemu využívaniu pracovného potenciálu, a to aj v situácii, keď hrozí nedostatok pracovnej sily. Príjmy z environmentálnych daní sú pomerne nízke, zatiaľ čo dotácie škodlivé pre životné prostredie (vrátane daňových úľav a oslobodení od dane) oslabujú ciele environmentálnej udržateľnosti a majú negatívny vplyv na dekarbonizáciu, energetickú efektívnosť a zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov.

(24) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.2 prílohy V k uvedenému nariadeniu plán obnovy a odolnosti zahŕňa rozsiahly súbor vzájomne sa posilňujúcich reforiem a investícií, ktoré sa majú vykonať do roku 2026. Tieto reformy a investície prispievajú k riešeniu všetkých hospodárskych a sociálnych výziev uvedených v odporúčaniach pre danú krajinu, ktoré Rada v rámci európskeho semestra v rokoch 2019 a 2020 adresovala Nemecku, alebo ich významnej podskupiny, ako aj k plneniu všetkých odporúčaní pre danú krajinu vydaných pred dátumom prijatia plánu. Plán prispieva najmä k riešeniu potreby zvýšenia verejných a súkromných investícií, predovšetkým v rámci zelenej a digitálnej transformácie, do udržateľnej dopravy, čistých, efektívnych a integrovaných energetických systémov, digitalizácie verejnej správy a služieb zdravotnej starostlivosti, ako aj do vzdelávania a do výskumu a inovácií.

(25) Očakáva sa, že vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Nemecka prispeje k ďalšiemu pokroku v oblasti zelenej a digitálnej transformácie. Opatrenia na podporu cieľov v oblasti klímy predstavujú v Nemecku 42 % celkových prostriedkov pridelených v rámci plánu, zatiaľ čo opatrenia na podporu digitálnych cieľov predstavujú 52 % celkových prostriedkov pridelených v rámci plánu. Plnohodnotné vykonávanie plánu obnovy a odolnosti v súlade s príslušnými míľnikmi a cieľmi pomôže Nemecku rýchlo sa zotaviť z dôsledkov krízy COVID-19 a zároveň posilní jeho odolnosť. Pre úspešné vykonávanie plánu obnovy a odolnosti, ako aj iných hospodárskych politík a politík zamestnanosti, ktoré presahujú rámec plánu, má naďalej zásadný význam systematické zapojenie sociálnych partnerov a iných príslušných zainteresovaných strán, ktorým sa má zabezpečiť všeobecná zodpovednosť za celkový program v danej oblasti politiky.

(26) Nemecko do 4. apríla 2022 predložilo programové dokumenty politiky súdržnosti[21] pre všetkých 15 programov Európskeho fondu regionálneho rozvoja, všetkých 16 programov Európskeho sociálneho fondu plus a zmiešaný program Európskeho fondu regionálneho rozvoja/Európskeho sociálneho fondu plus. Komisia 19. apríla 2022 schválila partnerskú dohodu s Nemeckom o využívaní fondov politiky súdržnosti. V súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021 Nemecko pri programovaní fondov politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027 zohľadnilo príslušné odporúčania pre danú krajinu. Predstavuje to predpoklad na zlepšenie účinnosti a maximalizáciu pridanej hodnoty finančnej podpory, ktorá sa má získať z fondov politiky súdržnosti, ako aj podporu koordinácie, komplementárnosti a koherentnosti medzi týmito fondmi a inými nástrojmi a fondmi Únie. Úspešné vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ako aj programov politiky súdržnosti závisí aj od odstránenia prekážok brániacich investíciám na podporu zelenej a digitálnej transformácie a vyváženého územného rozvoja.

(27) Nad rámec hospodárskych a sociálnych výziev, ktoré sa riešia v pláne obnovy a odolnosti, Nemecko stále zaostáva v zavádzaní širokopásmového pripojenia s veľmi vysokou kapacitou vo vidieckych oblastiach, v ktorých majú vyššie investície potenciál zlepšiť rast produktivity a nerovnováhu medzi úsporami a investíciami. Celkovo Nemecko za posledný rok výrazne zlepšilo pokrytie širokopásmovým pripojením s veľmi vysokou kapacitou, pričom v súčasnosti je nad priemerom EÚ. Vo vidieckych oblastiach však pokrytie dosahovalo úroveň 22,5 %, čo je pod priemerom EÚ 37,1 %. Prístup k optickému pripojeniu má pritom len 15,4 % domácností (v porovnaní s priemerom EÚ na úrovni 50 %), čím sa Nemecko zaraďuje k členským štátom s najnižším pokrytím optickou sieťou, pričom päť krajín s najlepšími výsledkami v EÚ má pokrytie optickou sieťou na úrovni aspoň 85 %. Nedostatok optických pripojení je výrazný najmä vo vidieckych oblastiach (11,3 % oproti priemeru EÚ na úrovni 33,8 %). Má to za následok obmedzený rast produktivity, najmä v prípade malých a stredných podnikov, z ktorých mnohé sa nachádzajú vo vidieckych a polovidieckych oblastiach. Rozšírenie širokopásmového pripojenia a technológia 5G nie sú zahrnuté v pláne obnovy a odolnosti Nemecka. Na federálnej a regionálnej úrovni existujú systémy zamerané na zlepšenie pripojiteľnosti v sivých oblastiach a mobilnej pripojiteľnosti v bielych miestach. Koaličná dohoda obsahuje ambiciózne ciele týkajúce sa celoštátnej dostupnosti optických pripojení a technológie 5G pre všetky nemecké domácnosti, pričom ešte treba upresniť lehotu na vykonanie. Z hľadiska včasného dokončenia bude zásadnú úlohu zohrávať zvýšenie kapacity v oblasti plánovania a riadenia stavebného inžinierstva v súkromnom sektore a plánovania a riadenia vykonávania vo verejnom sektore. Splnenie cieľov si bude okrem toho vyžadovať zlepšenie postupov podávania žiadostí a udeľovania povolení, ako aj štandardizáciu alternatívnych, menej časovo náročných techník inštalácie.

(28) Vzhľadom na mandát hláv štátov, resp. predsedov vlád EÚ, ktorý je stanovený vo vyhlásení z Versailles, je cieľom plánu REPowerEU čo najskôr ukončiť závislosť Európskej únie od dovozu fosílnych palív z Ruska. Na tento účel sa v dialógu s členskými štátmi určujú najvhodnejšie projekty, investície a reformy na vnútroštátnej

[21] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159).

a regionálnej úrovni a na úrovni EÚ. Cieľom týchto opatrení je znížiť celkovú závislosť od fosílnych palív a prejsť na dovoz fosílnych palív z iných krajín, než je Rusko.

(29) Nemecko čelí výzvam súvisiacim s jeho závislosťou od fosílnych palív a od dovozu energie z Ruska, ako aj s rámcovými podmienkami pre investície do plne integrovaného udržateľného energetického systému. Obzvlášť vysoká je podľa údajov z roku 2020 závislosť od dovozu plynu z Ruska (65 %[22]), ktorá je vyššia ako priemer EÚ (44 %). Závislosť od dovozu ropy z Ruska je takisto vyššia ako priemer EÚ (34 % v Nemecku, pričom priemer EÚ je 26 %)[23]. Viac ako polovica energetického mixu Nemecka pochádza z plynu (26 %) a ropy (35 %). Táto závislosť má priamy vplyv na nemecký priemysel, na ktorý pripadá 35 % konečnej spotreby energie zo zemného plynu. Pre riešenie týchto výziev, splnenie cieľov v oblasti klímy a energetiky a zvýšenie investícií v porovnaní s úsporami je nevyhnutné rýchlejšie napredovanie pri rozširovaní prenosových a distribučných sietí a zavádzaní energie z obnoviteľných zdrojov. Treba vyvinúť väčšie úsilie na diverzifikáciu dodávok energie a ich trás, a to s využitím všetkých dostupných bezuhlíkových zdrojov energie, najmä prostredníctvom zavádzania elektriny a plynov z obnoviteľných zdrojov vrátane obnoviteľného vodíka, ako aj skvapalneného zemného plynu. Pri nových investíciách do infraštruktúry a sietí na rozvod plynu by sa malo podľa možnosti dbať na ich odolnosť voči budúcim zmenám, aby sa mohli v budúcnosti preorientovať na udržateľné palivá a stať sa tak dlhodobo udržateľnými. Na to, aby Nemecko dosiahlo súlad s cieľmi balíka „Fit for 55“, bude potrebné ďalšie zvýšenie ambícií v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov, väčšieho využívania obnoviteľných zdrojov energie a zvyšovania energetickej efektívnosti. Treba vyvinúť úsilie na urýchlenie dekarbonizácie priemyslu, zlepšenie možností flexibility a reakcie spotrebiteľov energie na meniace sa ceny a posilnenie integrácie energetického systému[24]. Mali by sa prijať aj opatrenia na zvýšenie energetickej efektívnosti a zníženie spotreby energie, ako aj na urýchlenie dekarbonizácie fondu budov a odvetvia dopravy, v prípade ktorých sa v roku 2021 nesplnili ročné vnútroštátne emisné ciele stanovené pre tieto sektory. Spotrebu fosílnych palív možno znížiť intenzívnejším využívaním spoločnej mobility a udržateľnej verejnej dopravy. Pri rozširovaní elektrických sietí došlo v Nemecku k značným oneskoreniam. Hlavnými prekážkami sú okrem iného zložitosť a dĺžka postupov plánovania, udeľovania povolení a odvolania. Vzhľadom na oneskorenia pri rozširovaní elektrických sietí bolo treba v určitých oblastiach obmedziť využívanie obnoviteľných zdrojov energie. Okrem toho majú oneskorenia pri rozširovaní elektrizačných sústav výrazný vplyv aj na siete susedných členských štátov, keďže kapacita siete v Nemecku nepostačuje na prepravu objemov elektrickej energie, s ktorými sa obchoduje v rámci príslušnej cenovej zóny. Vláda sa zaviazala zvýšiť do roku 2030 podiel obnoviteľných zdrojov na výrobe elektrickej energie na 80 % a do roku 2035 na takmer 100 %. Zavádzanie výroby energie z obnoviteľných zdrojov, najmä veternej energie na pevnine, však v posledných rokoch zaznamenalo

---

22 Podľa nedávnych údajov nemeckého spolkového ministerstva hospodárstva a ochrany klímy sa podiel na celkovom dovoze plynu znížil na 35 %.

23 Eurostat (2020), podiel dovozu z Ruska na celkovom dovoze zemného plynu a ropy. Pokiaľ ide o priemer EÚ27, celkový dovoz je založený na dovoze z krajín mimo EÚ27. V prípade Nemecka celkový dovoz zahŕňa obchod v rámci EÚ. Ropa nezahŕňa rafinované ropné produkty.

24 V rámci integrácie energetického systému sa prepájajú rôzne nosiče energie medzi sebou, ako aj s odvetviami koncovej spotreby.

výrazné spomalenie v dôsledku pretrvávajúcich prekážok, ktoré bránia jeho realizácii. Odstránenie prekážok brániacich realizácii zahŕňa prijatie opatrení s cieľom včas vyriešiť konflikty týkajúce sa využívania pôdy, zmiernenie pravidiel týkajúcich sa minimálnej vzdialenosti, zlepšenie využívania priestorového plánovania pri určovaní zón na zavádzanie veternej energie a uľahčenie získavania povolení. Zlepšiť by sa mohlo aj prijatie na miestnej úrovni, k čomu by mohol okrem iného dopomôcť efektívnejší konzultačný proces, väčšie zapojenie občanov a rozdeľovanie príjmov v rámci projektov. Rozšírením využívania obnoviteľných zdrojov energie a zvýšením energetickej efektívnosti sa nielen zníži závislosť od dovozu energie, ale zároveň sa výrazne znížia jej ceny. Napokon možno ďalej posilňovať účasť na cezhraničnej spolupráci v oblasti energetiky a zvyšovať flexibilitu a kapacitu spätného toku, pokiaľ ide o existujúcu prepojenosť.

(30) Hoci zrýchlenie prechodu ku klimatickej neutralite a odklonu od fosílnych palív bude mať v niektorých odvetviach za následok značné náklady na reštrukturalizáciu, Nemecko môže v rámci politiky súdržnosti využiť Mechanizmus spravodlivej transformácie, aby zmiernilo sociálno-ekonomický dosah tohto prechodu v najviac zasiahnutých regiónoch. Nemecko môže okrem toho využiť Európsky sociálny fond plus na zlepšenie pracovných príležitostí a posilnenie sociálnej súdržnosti.

(31) Rada na základe posúdenia Komisie preskúmala program stability na rok 2022 a jej stanovisko[25] je zohľadnené v odporúčaní 1, ktoré je uvedené ďalej.

(32) Vzhľadom na úzke prepojenia medzi ekonomikami členských štátov eurozóny a ich kolektívny príspevok k fungovaniu hospodárskej a menovej únie Rada odporučila, aby členské štáty eurozóny aj prostredníctvom svojich plánov obnovy a odolnosti prijali opatrenia, ktorými vykonajú odporúčanie o hospodárskej politike eurozóny. V prípade Nemecka je to zohľadnené najmä v ďalej uvedených odporúčaniach 1, 2 a 3.

(33) Rada na základe hĺbkového preskúmania, ktoré uskutočnila Komisia, a tohto posúdenia preskúmala národný program reforiem na rok 2022 a program stability na rok 2022. Jej odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 sú zohľadnené v ďalej uvedených odporúčaniach 1, 2, 3 a 4. Odporúčania 1, 2 a 3 prispievajú aj k plneniu odporúčaní pre eurozónu, predovšetkým prvého a štvrtého z nich. Fiškálne politiky uvedené v odporúčaní 1 a politiky uvedené v odporúčaniach 2, 3 a 4 pomáhajú okrem iného riešiť nerovnováhy spojené s prebytkom bežného účtu, pokiaľ ide o vyššie investície,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Nemecko v rokoch 2022 a 2023 prijalo opatrenia s týmto cieľom:

1. v roku 2023 zabezpečiť, aby bol rast bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov v súlade s celkovo neutrálnymi zámermi politiky, pričom sa zohľadní pokračujúca dočasná a cielená podpora pre domácnosti a firmy, ktoré sú najviac ohrozené zvýšením cien energie, a pre ľudí, ktorí utekajú z Ukrajiny; byť pripravené prispôsobiť súčasné výdavky vyvíjajúcej sa situácii; zvýšiť verejné investície do zelenej a digitálnej transformácie a energetickej bezpečnosti, a to aj využitím Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, RePowerEU a iných fondov EÚ; v období po roku 2023 uskutočňovať fiškálnu politiku zameranú na dosiahnutie obozretných strednodobých fiškálnych pozícií; zlepšiť daňový mix v záujme inkluzívnejšieho a udržateľnejšieho rastu, najmä zlepšením daňových stimulov na

[25] Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1466/97.

zvýšenie počtu odpracovaných hodín; zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť dôchodkového systému;

2. pokračovať vo vykonávaní svojho plánu obnovy a odolnosti v súlade s míľnikmi a cieľmi uvedenými vo vykonávacom rozhodnutí Rady z 13. júla 2021; urýchlene dokončiť rokovania s Komisiou o programových dokumentoch politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027, aby sa mohli začať uplatňovať;

3. odstrániť prekážky, ktoré bránia investíciám, a zvýšiť investície do digitálnych komunikačných sietí s veľmi vysokou kapacitou;

4. znížiť celkovú závislosť od fosílnych palív a diverzifikovať ich dovoz zlepšením energetickej efektívnosti, motivovaním k úsporám energie, diverzifikáciou dodávok energie a ich trás, odstránením investičných prekážok, ďalším zefektívnením postupov udeľovania povolení, zvýšením investícií do elektrických sietí a energie z obnoviteľných zdrojov a urýchlením ich zavádzania, ako aj ďalším zvyšovaním účasti na cezhraničnej spolupráci v oblasti energetiky.

V Bruseli

Za Radu
predseda